



ԵՄԱԶԻԿ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՁԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
Տ Ղ Ո Ց Բ Ա Ժ Ի Ն Ը



Ի. ՏԱՐԻ

Բ. Նըջան, Թ/ւ 47—48



Շրջ ՊՐԱԿԻՆ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆՆ Է

Հայ Տղան (Ոսանաւոր)

ԱՐՄԷՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ

Բժիշկի մը Խօսակցութիւնը

ԲԱՐԵԿԱՄ ԲԺԻՇԿԸ

Թռուցիկս (Ոսանաւոր)

ՍՍԱԿԱՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

Եւրոպ. Երաժշտութիւն (Նօթայով)

ՅՐ. ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Երեմ Ափ Յորեն

Անառակութիւն

Ինչ որ Հետաքրքրական է (Երգող Ձուկեր)

Հանելուկ եւ Հաւուական Հարցում

Փիսիկները՝ Պատկեր



Գին 20 փարա

Ցղագրութիւն ՄԱՂԻՆ, Կալաթա

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

ՊՈԼՍՈՑ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 50 ղրուշ. Վեցամսեայ 25 ղրուշ :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 ղրուշ :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 ղրուշ :

ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 54 ղրուշ. Վեցամսեայ 27 ղրուշ :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 30 ղրուշ :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 75 ղրուշ :

ԱՐՏԱՍՍՀԱՄԱՆԻ ՀԱՄԱՐ

Կանանց յատուկ թիւը Տարեկան 12 ֆրանք :
Տղոց յատուկ թիւը Տարեկան 7 ֆրանք :
Երկուքը մէկ՝ Տարեկան 18 ֆրանք :

ԲԱՅԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ

Բաժնեգիրները կարելի է ղրկել Օսմ. մանտաքօսթով, փոխ՝ գրով,
եւ կամ ղրուշմաթուղթով (20 հատը 20 ղրուշի հաշուով) :

Մանուցման, բաժանորդագրութեան եւ թերթին վերաբերող
ամէն կարգի գործառնութեանց համար ղիմել մի՛ միայն՝

{زاغيك غزتهسى}

درعليه ده غلطه قورشونلى خاندە نومرو ۷

«ԾԱՂԻԿ» ՀԱՆԴԷՍ

Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գուրչունլու խան, թիւ 7

ՍԱԳԱԵԱՆ ՏՊԱՐԱՆ

REVUE "DZAGHIK,"

Constantinople, Galata, Kourchoum Han, N° 7.

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ

ԱՂՋԿԱՆՅ ԼԵՁՈՒԱԳԻՏԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՈՐԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԼԵԱՑ

Կ. Պոլիս, Գասըզիւղ, Մհոհիւրսար ճաշքսի

Դրդ Տարեշրջան

Ազգային եւ օտար ընտրեալ ուսուցչական խումբի մը կողմէ
բաց ի տոհմային ուսմանց եւ դիտութեանց տարերքէն, հիմ-
նական կերպով կ'աւանդուին հայերէն, օսմաներէն, ֆրանսերէն,
անգլիերէն եւ գերմաներէն լեզուները՝ հանդերձ խօսելալարժե-
թեամբ: Մասնաւոր խնամքով կ'աւանդուին նաեւ տնարարու-
թիւնը, ձեռագործը, ձեւ ու կարը, դաշնակն ու ջութակը եւ գծա-
գրութիւնը: Վարժարանին յայտագիրը փափագողաց կը ղրկուի:
Բանակցութեան համար ղիմել վարժարան, առ Տեսուչն կամ
Տեսչուհին:

ԾԱՁԻԿ

(676) Ի. ՏԱՐԻ—ԹԻԻ 47-48 (ՊՐԱԿ 6)

23 ՅՈՒՆԻՍ 1907

Հանրագիտակ շաբաթաթերթին արժանաւոր Արմեն Էճէնսի Լուսինեան
ալ իր յօժարակամ աշխատակցութիւնը նուիրած է մանկանց
Ծաղիկին, եւ իր առաջին ոտանաւորը նուիրած է: Բարձր Հայ
սղուն: Ահաւասիկ այդ էջը.—

ՀԱՅ ՏՂԱՆ



ԱՅ տղան եմ աշխատասէր ու խելացի,
Տունէն կանուխ կ'երթամ դպրոց, եկեղեցի.
Սիրեմ իմ տուն, որպէս իր բոյն սիրէ թռչուն
Տո՛ւն, սիրեկացս յիշատակով միշտ ներշնչուն:

Պատուեմ ծնողքս, իմ օրերուս մեծ հեղինակ,
Ծնողասէր զաւակներու ե'ս օրինակ.
Տունի պէս ալ, սիրեմ դպրոց՝ տո՛ւնն հանճարին,
Ուր մանուկներ կ'երթան ըլլալ ՄԱՐԴ օր մ'օրին:

Ծնողքիս չափ սիրեմ և իմ ուսուցիչներ,
Որ օրն ի բուն ջանքով անդուլ ու անձնուէր
Ճգնին կրթել մեր միտքն ու սիրտ ու մեր հոգին
Պէս պէս բարի ուսումներով յոյժ թանկագին:

Սիրեմ, տունիս, դպրոցիս պէս, եկեղեցին,
Եկեղեցի՛ն, տունն արարիչ մեր Աստուածին,
Մեր հաւատքին, մեր կրօնքին այդ սուրբ տաճար,
Ուր բիւր բերնով մեզ կը խօսի մեր հարց հանճար:

Հայ տղան եմ, աշխատող, ժիր մեղու մտքի.
Ուսումներու ծաղիկներէն ամենազգի

Ծծեմ հիւթ, հոյզ իմաստութեան անոյշ խորիսխ,
Ապագային իմ փեթակիս կազմել խորիսխ:

Բոլոր ջանքս է սորվիլ աղէկ ու շարունակ,
Ուսմանց մէն մի ճիւղին ընել միտքս ընդունակ.
Կը մրցիմ, մէջ ընկերներուս ամէնուն ալ,
Յաջողակ ու յառաջադէմ տղան ըլլալ:

Ճանչնալ պարտքը, այս է ուսմանցս իմ նպատակ.
Զայն կատարել, ահա՛ փառքիս մեծ յաղթանակ.
Կ'ունին ամէնքն օր մ'երջանիկ ու մեծ ըլլալ.
Երջանկութիւն, ահա՛ կեանքին հուսի իտէալ:

Ֆորչափ արիւնն երակներուս մէջ խոխոջայ,
Հոգիս բոլոր թափովն անոր պիտի անհշայ,
Ինձ, համակու համար անոր, չունին սահման
Ո՛չ հորիզոն, ո՛չ լեռ, ո՛չ դաշտ, ո՛չ ոլկէան:

Հայ տղան եմ աւոյգ, կայտառ, զգօն, գործօն,
Նոյնինքն Աստուած շնորհ, հանճար ինձ տուեր ձօն,
Որ աշխարհքին բոլոր տղոցն ըլլամ պարծանք,
Ու իրաւունք՝ վայելիլու ամէն պերճանք:

Աստուածատուրք այդ տխրողոսովն ես միշտ հպարտ,
Պիտի քալեմ պատուոյ ճամբուն մէջ անաղարտ,
Ո՛չ մի խուժ, խոչ չեն ընկրկեր իմ կրունկներ,
Լո՛յսն է զանոնք իր Ստիւքսին մէջ մկրտեր:

Վայելելով ես ամենուն ալ մեծարանք,
Արժանիքին ընծայելով իմ ակնածանք
Պիտի ըլլամ մտատիպարն ամէն տղոյ,
Որք կը սիրեն եկեղեցին, տունն ու գարոց:

1907 Մայիս

ԱՐՄԷՆ ԼՈՒՍԻՆԵԱՆ





ՓԻՍԻԿՆԵՐԸ

ԾՈՎԻ ԼՈՔԱՆՔԸ

ՍՄԱՌԻՆԻՆ ԵԿԱԼ, քրտինքը կը թրջէ ձեր մարմինը: Արձակուրդին կը սպասէք անհամբեր: Երեսնիդ, ձեռքերնիդ կը կարմրին, քրտինքիս աչ կ'ըլլաք: Այս տաքին ամէնէն առողջապահական և ամէնէն հաճելի դրօսանքը ծովն է: Լոգանքի մամանակն է:

Մարմինին առողջութեան համար ջուրը մեծագոյն դերը կը կատարէ: Լուացուիլը, մանաւանդ ամբողջ մարմինով լոգանք ընելը կը զօրացնէ դնդերները և ջիւղերը: Ծառ մը հիւանդութիւններ կան որոնք միայն լոգանքով կը դարմանուին:

Ծովի ջուրը կը պարունակէ կարգ մը հանքային նիւթեր և աղեր, և ասոր համար է որ լեղի է համը: Այս աղերն են պատճառ ծովի ջուրին օգտակարութեանը: Սակայն ամէն ծովի մէջ և ծովի մը ամէն կողմերը նոյն չափով չէ բաղադրութիւնը: Ծովի մակերեսին աղի քանակը խորի ջուրերու աղէն պակաս է: Եզերքի ջուրերուն մէջ աղերը աւելի շատ են քան բացերունը: Հարաւային ծովերը աւելի աղի են հիւսիսային ծովերէն: Ծովի ջուրերուն աղին քանակը կախում ունի չորագոյնին աստիճանէն:

Ծովի ու գետի ջուրը մորթին ամբողջիւն, առողջութիւն կուտայ: Մորթային գործունէութիւնը կ'ոգեւորէ, յօգւորումները կը պրկէ, դնդերներու ուժը կ'աւելցնէ, որով մարմինը կը զօրանայ: Ջուրը երբ մարմինին հետ հաղորդակցի, ներքին գործունէութիւն մը կը սկսի մարմինէն ներս ու արեան շրջանը կ'ոգեւորի, չնչառութիւնը կ'արագանայ, դիւրաշարժութիւնը կ'աւելնայ, մարսողութիւնը կը դիւրանայ, ախորժակը կ'աւելնայ: Մէկ խօսքով մարմինին գործունէութիւնը շատ աւելի կը կանոնաւորուի:

Ծովի ջուրը և օդը ախորժակը կը բանան զգալի կերպով: Բայց պէտք է ընաւ այս առաւելութիւնը չափազանցութեան տանիլ: Միշտ պէտք է չափաւոր ուտել: Ծով մտնողները պէտք է ուտելիքը նկատի առնեն:

Ծով մտնելու ատեն տեղն ալ պէտք է նկատի առնել: Լոգանք ըլլալիք տեղին յատակը ցելոստ կամ խոշոր քարերով ըլլալու չէ: Ամէնէն յարմարը հոն է ուր գետինը հարթ և աւազուտ է: Հովդէմ եղած տեղերը հարկաւ աւելի մաքուր կ'ըլլան: Խոտերով ծածկուած տեղը աւելի հաճելի կ'երեւայ աչքերու, սակայն առողջական տեսակէտով լինասակար է քանի որ սէղերը և խոտերը ջուրը անշարժ վիճակի մէջ կը դնեն և նիւսում կը գոյանայ

հոն: Ճախճախուտ, ցեխոտ գետիններու վրայ լուացուիլը մնասակար է:

Ծովային լողանքի համար կարեւոր խնդիր մըն է թէ ե՞րբ մտնելու է, ո՞ր ժամուն, և ո՞րչափ մնալու է ջուրին մէջ:

Ծով մտնելու լաւագոյն ժամանակն է առտուն կանուխ, կամ կէս օրէն 2 կամ 5 ժամ ետքը, այսինքն իրիկուան դէմ: Այդ ժամերուն ծովը ամէնէն բարեխառն վիճակին մէջ է. ո՛չ շատ տաք է և ո՛չ ալ շատ գոլ:

Մտնելու ատեն պէտք չէ ուժգնութեամբ ցատկել կա՞ծ ծովին մէջ բռնուն ու շատ մը շարժումներ ընել: Բայց անշարժ մնալն ալ նպատակայարմար չէ: Պէտք է լողալ ծանր շարժումներով, ոտքերն ու ձեռքերը շարժելով: Այս պարագային միայն հարկ եղած օգուտը ձեռք կը բերուի:

Ո՞րչափ պէտք է մնալ ծովին մէջ: Աս ալ կախում ունի ջուրին ջերմութեան աստիճանէն և լուացուողին վիճակէն: Երբ ջուրը տաք է, կարելի է աւելի շատ մնալ, բայց միշտ չափաւոր: Շատերու համար 10—15 վայրկեանը բաւական է: Բայց զօրաւոր կազմ ունեցող մարդիկ, և տղաքները կրնան կենալ մինչև կէս ժամ: Ժամերով ջուրին մէջ մնալը օգուտ չունի բնաւ, ընդհակառակը սպասուած օգուտը կը պակսեցնէ: Արդէն մեր մարմինը մեղի կ'իմացնէ թէ ո՞րչափ մնալու ենք ծովին մէջ: Երբ լողանքի պահուն դող մը, մտիլ մը դայ վրանիդ, ատիկա ազդարարութիւն մըն է որ պէտք է ելլէք ծովէն: Ասոր հակառակ ընթացքը երբեմն գէշ հետեւանքներ կ'ունենայ:

Լողանքէն առաջ և ետքը մարմինը պէտք չէ յոգնեցնել, բացարձակ հանգիստ ալ պէտք չէ ընել: Ծով գացած ատեն պէտք չէ վազել, յոգնիլ: Ծովէն ելլելէ ետք ալ պէտք չէ բռնուն շարժումներ ընել: Ջուրէն ելլելնուդ պէս պէտք է մարմիննիդ չորցնէք աղէկ մը, և անձեռոցով մը չփէք: Լողանքէն ետք մարմինին չփումը և ետքը թեթեւ պտոյտներ շատ օգտակար են առողջութեան:

Տղաքները յանդուգն են ծովի մէջ: Սակայն ծովը յանդգնութիւնը չի սիրեր, անմիջապէս կը պատժէ: Ձենէ շատեր, իրենց քաջ լուղորդ ըլլալը ապացուցանելու համար բացերը կ'ելլեն, եզերքէն կը հեռանան, և ահա յանկարծ ուժերնին կը կտրի, մարմիննին կը տկարանայ, չեն կրնար շարժիլ, կը պոռան, կը գոռան, և սակայն ո՞վ պիտի լսէ, ո՞վ պիտի կրնայ անմիջապէս փութալ հոն: Ալիքները ողողած են զայն, ջուրերը հոսած են անոր կոկորդնի վար, ստամոքսը, աղիքները կ'ուռին և վայրկեանէ մը ետք ծովին յատակն է արդէն:

Ո՛հ քաջութիւն կայ եղերքէն շատ հեռանալուն մէջ, ոչ ալ
օգտակարութիւն: Եղերքի մօտակայ ջուրերը աւելի շատ աղ կը
պարունակեն քան բացերը: Հետեւաբար այդ խօլ արշաւը անիմաստ
է և անտեղի, արշաւ մը որ շատ անգամ անմեղ և պարկեշտ տղոց
տխուր վախճան մը միայն տուած է:

ԲԱՐԵԿԱՄ ԲԺԻՇԿԸ

Թ Ռ Ո Ւ Ց Ի Կ Ս

(ՓՈՔՐԻԿՆ ՄԱՐՏԻՐՈՍ Ա. ԱԼԷՔՍԱՆԵԱՆԻՆ)

Օ՛ն վեր ելիր վե՛ր ելիր,
Իմ գեղեցիկ թռուցիկ՝
Ամպերուն քով բարձրացիր,
Իբր արծիւ սլացիկ:

Առասանս երկայն է՝
Որչափ ուզես ելիր վեր,
Տեղս ընդարձակ ու մեծ է՝
Չկան քեզի արգելքներ:

Դպրոց չկայ դաս չկայ՝
Քաղքէն հեռու ենք արդէն,
Ես ալ ազատ եմ հիմա՝
Գիրք ու տետրակ կարդալէն:

Հովը ահա կը փչէ՝
Թող տամ պիտի ալ քեզի,
Ճիշդ ո՛ն ժամը յարմար է՝
Թռիւր բարձրերն երկնքի:

Օ՛ն վեր ելիր վե՛ր ելիր,
Իմ գեղեցիկ թռուցիկ,
Առասանս երկայն է,
Որչափ ուզես վեր ելիր:

ՍՍԱԿԱՆ ՎԱՐԳԱՊԵՏ

ԵՐԵՔ ԱՓ ՑՈՐԵՆ

(ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ)

ԱԼԵՐԶԱՐԻ ՍԹԵՅՆԵՐ անուն մարդ մը կար, որ ունէր երեք զաւակ, Ատուֆ, Հայրիկ և Պէրնարտ անուն:

Օր մը Կէրհարդ իր երեք զաւակները կանչելով ըսաւ. — Տղաքս ձեր սիրելի հօրեղբայրը այնչափ ծանր հիւանդ է որ բժիշկները յուսահատած են: Արդ, ձեր հօրեղբայրը ինծի կը գրէ որ երթամ անգամ մը տեսնեմ զինքը՝ դեռ չմեռած: Հաւանական է որ այս ամառ ձկնէ հեռու պիտի գտնուիմ: Կը յուսամ որ դուք հոս հանգարտ կը կենաք: Ձեր հիւանդ հօրեղբայրը կտակ մը ըրած է, որուն, կը խնդրեմ, ուշադրութեամբ մտիկ ըրէք: Ձեր հօրեղբայրը սապէս կը գրէ. «Ատկէ մեկնելէդ առաջ մէյ մէկ ասի ցորեն տուր երեք զաւակներէդ իւրաքանչիւրին, պատուիրելով անոնց որ այդ ցորենը գործածեն ինչպէս որ օգտակար կը կարծեն: Վերադարձիդ իր ցորենը ամենէն օգտակար կերպով գործածողը պիտի վարձատրես այնպէս՝ ինչպէս պիտի իմացնեմ քեզի»:

Սթէյնը իւրաքանչիւր տղուն մէյմէկ ասի ցորեն տալէ հտքը ճամբայ ելաւ իր եղբօրը քով երթալու:

Բաւական ժամանակ հտքը օր մը տղաքը տեսան որ կառքով մարդ մը կուգար դէպ ի իրենց գիւղը, և ձեռքը թիթեղէ փոքր անտուկ մը ունէր:

Պերնարտ գոչեց, — «Հայրիկս է, հայրիկս...»

Երեք տղաք վազեցին իրենց հայրը դիմաւորելու, համբուրեցին զայն, և այնչափ կ'ուրախանային անոր ողջ առողջ դառնալուն վրայ որ...

Հայրը քիչ մը հանգստանալէ հտք, ըսաւ որդւոցը. — «Սիրելի զաւակներս, ձեր հօրեղբօրը մահուան ատենը անոր քովն էի: Ուղաղ և երջանիկ մահով մը վախճանեցաւ: Կտակով մը իր բոլոր ստացուածքը կը թողու ձեր մէջէն անոր, որ ամենէն օգտակար կերպով գործածած է ասի մը ցորենը զոր ձեռնէ ամէն մէկուն տուի, երբ ասկէ կը մեկնէի: Օ՛հ, տեսեմ: Ի՞նչ ըրիք ցորենը:

Ատուֆ ըսաւ. — «Հայր, ես պահած եմ ինծի տուած ցորենդ: Փոքրիկ անտուկ մը չլինել տալով անոր մէջ լեցուցի, և դրի չօր տեղ մը ուր անաղարտ, անխարդախ մնացած է»:

Սթէյնը խոփու դէմքով նայելով իր անդրանիկ զաւկին, ըսաւ. — «Տղաս, ցորենը պահելով քեզի կամ ուրիշներուն ի՞նչ օգուտ ըրիր: Ոչինչ: Այսպէս ստակ դիզելով կամ պահելով մարդ

ո՛չ իր անձին և ո՛չ ուրիշներուն օգուտ կ'ընէ : Բան մը օգտակար կերպով գործածելու կերպը այս չէ :»

Յետոյ խօսքը երկրորդ որդւոյն ուղղելով ըսաւ . — «Հայնրիխ , դո՛ւն ինչ ըրիր ցորենը :»

Հայնրիխ ըսաւ . — «Հայր , այն ցորենը ես ալիւր ընելով գեղեցիկ կարկանդակ մը չինել տուի և կերայ :»

Հայրը երկրորդ որդւոյն պատասխանին ալ չհաւանելով ըսաւ . — «Յիմար տղայ , այսպէս ընելով ցորենը կորուսիր : Ցորենը և ստակը օգտակար կերպով գործածելու եղանակը այս չէ :»

Վերջը դարձաւ երրորդ որդւոյն և ըսաւ . — «Դուն ինչ ըրիր ցորենը :»

Տղան ժպտեցաւ , և հօրը ձեռքէն բռնելով տարաւ դէպի դաշտը : Երբ եկան իրենց արտին քով , Պերնարտ ըսաւ իր հօրը . — «Հայր , տուած ցորենդ ցանեցի այս արտին մէջ , և տե՛ս , ինչ եղած է :»

Այս ըսելով ցուցուց ցորենի ոսկեգոյն հասկերը որ արտին մէկ կողմը աճելով վէտ վէտ կը ծածանէին քաղցրիկ զեփուռներէն :

Հայրը ուրախացաւ , և ձեռքը դնելով Պերնարտի գլխուն վրայ , ըսաւ . — «Տղաս , դուն աղէկ ըրիր : Ցորենը ամէնէն օգտակար կերպով գործածելու եղանակը այս է : Հօրեղբօրդ ժառանգութիւնը առնել քեզի կը վայլէ : Ինչպէս գործածեցիր ափ մը ցորենը , նոյնպէս ալ գործածէ ժառանգութիւնդ . օգտակար կերպով : Մի պահեր զայն , ինչպէս Ատուլֆ պահեց իր ցորենը , և քեզի համար միայն մի՛ գործածեր զայն , ինչպէս ըրաւ Հայնրիխ իր ցորենը : Դործածէ զայն ուրիշներու համար , այսինքն աղքատներու , այրիներու , որբերու և փոքրիկներուն համար : Պիտի չմոռցուի քու այդ գործդ և առատապէս պիտի վարձատրուիս :»

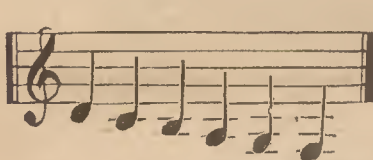
Պատանի մը տասնևհինգ տարեկան հասակին ինչ վարք ու բարք որ ունենայ , գրեթէ բոլոր կեանքին մէջ այնպէս կը մնայ : Եթէ այդ հինգ տարուան մէջ պատանին ուշադիր կամ անուշադիր , խոհեմ կամ անխոհեմ , աշխատասէր կամ ծոյլ , ճշմարտախօս կամ կեղծաւոր , պարկեշտ կամ անպարկեշտ է , մինչև վերջը այնպէս կը մնայ : Մարգարէութիւն պէտք չէ հասկնալու համար թէ քսան տարուան երիտասարդ մը ի՛նչ տեսակ մարդ մը պիտի ըլլայ :

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ (Գ)

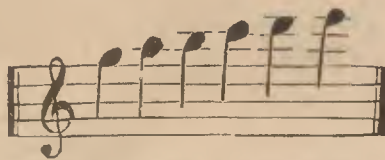
ՅԱԵԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ԿԱՄ ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ԳԻԾԵՐ

ՁԱՅԱՆԻՇՆԵՐՈՒՆ ԴԻՐՔԸ ՏՈՂԱՇԱՐԷՆ ԴՈՒՐՍ

Երբ ձայնանիշները տողաչարէն դուրս, վրան կամ տակը դրուիլ պէտք ըլլայ, պզտիկ գիծեր կը գործածեն որոնք լրացուցիչ գիծեր կը կոչուին:



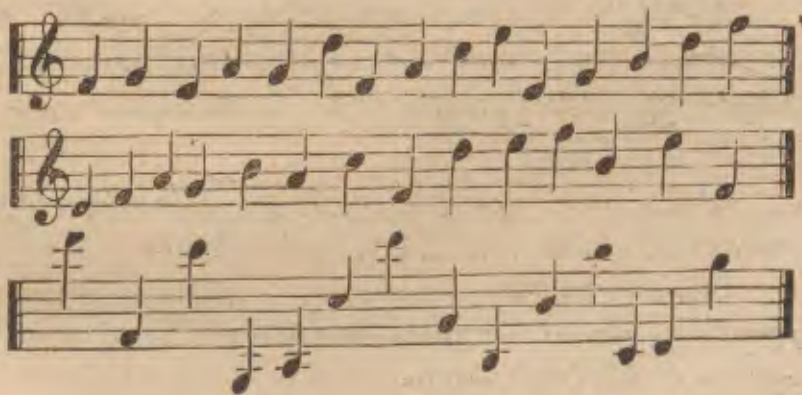
Տողաւարի տակի ձայնանիշները



Տողաւարի վրայի ձայնանիշները

Ծանօթութիւն. — Իլէ տը սօլ — Սօլի բանալիին լաւ մը վարժուելու համար պէտք է բաւական ատեն զբաւոր վարժութիւններ ընել, որոնք պէտք է կարճ ըլլան սակայն: Այս վարժութիւններուն համար, պէտք է անմիջապէս երաժշտական թուղթը. ուսանողները իրենք պէտք է գծեն տողաչարը որ և է թուղթի վրայ. ասով աւելի լաւ և հաստատապէս կրնան սովորիլ գիծերուն, միջոցներուն անունները:

Վարժութիւն Ա. — Հետեւեալ հրահանգներուն ձայնանիշներուն անունները գրեցէք իրենց տակը, յետոյ ընդօրինակեցէք միշտ իւրաքանչիւր ձայնանիշի անունները տալով:



Պատշականութիւն Բ. — Գծեցէք տողաշար մը, դրէք Սօլի բանալին, գրեցէք սօլի բանալին պարունակող բոլոր ձայնանիշները:

Գծեցէք ուրիշ տողաշար մըն ալ, գրեցէք հետեւեալ ձայնանիշները, մի, ֆա, սօլ, լա, սի, տօ, ռէ, մի, ու գրեցէք տողաշարին վրայ սօլէն սօլ: *

Գծեցէք տողաշար մըն ալ, դրէք միշտ սօլի բանալին, գրեցէք տողաշարէն դուրս վրայի ձայնանիշները, տակի ձայնանիշները:

Գծեցէք տողաշար մըն ալ, դրէք բանալին, գրեցէք տողաշարի բոլոր ձայնանիշները, տակի և վրայի ձայնանիշներն ալ միասին:

— Ապահով եմ որ պիտի հետեւիք այս հրահանգներուն, որով պիտի կրնաք ընտելանալ նաև ձայնանիշներու դիրքին: Պէտք է գիտնալ որ առանց ասոնք լաւ կերպով սովորելու կարելի չէ շարունակել:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԵՐՏԻՉԵԱՆ

ԱՆԱՌԱԿՈՒԹԻՒՆ

Անառակ տղաքը մօրչափ մեծաներ ունին գիտէ՞ք: Ահաւասիկ դէպք մըն ալ որ այս շաբթու պատահեցաւ:

Բերայի կողմը, սափրիչի մը եօթը տարու տղան, տուփի մը մէջ մօխիւր դրաւ, վրան քարիւղ լեցուց և լուցկիով մըն ալ բռնկեցուց: Ետքը այս վառող տուփը նետեց իրեն չափ աղջկի մը վրայ, որուն հետ կը խաղար:

Աղջկին հագուստները կրակ առին և պզտիկը սկսաւ ողջ ողջ սյրիլ: Իր աղաղակներէն հասան դրացիներ և դժուարաւ մաքեցին բոցերը:

Հիմա այս պզտիկ աղջկը հիւանդանոց տարուած է և յոյս չկայ աղատելու:

Իսկ անառակ տղան շատ զղջաց, լացաւ բրածին վրայ, բայց անօգուտ: Առաջուրէ պէտք է խոհեմ ըլլալ:

ԻՆՁ ՈՐ ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ Է

ԵՐԳՈՂ ՁՈՒԿԵՐ

Ա

ՀԱ բան մը որ նախանձը պիտի չարժէ մեր դպիրներուն :
Սէյլան կղզիին մէջ Պաթիքալօա անուն լիճ մը կայ ,
որուն ձուկերը ներդաշնակ ձայներ կը հանեն . հեռաւոր կամ մօտա-
ւոր երգերու կը նմանին իրենց՝ ջուրի երեսին մօտ կամ հեռու ըլ-
լալուն համաձայն :

Պաթիքալօա լիճին ձուկերը հազուադիւտ տեսալիներ են : Իրենց
ձայնը այնքան մեղամաղձոտ է որ , ջութակի մը մեղմ , անուշ
թրթռումներուն տպաւորութիւնը կը թողու :

Երբ գիշերը մակոյկով չըջագային այդ լիճին վրայ , կը խուփն
այդ երգերը մերթ մօտէն մերթ հեռուէն , այս երգիչ ձուկերուն
ըոյնին որչափ մօտեցուի կամ հեռացուի : Եթէ ջուրին դարնուի և
ականջ դրուի , կը տեսնուի թէ ձայները կ'աւելնան զգալիօրէն :

Գիտունները համաձայն չեն այս երաժիշտ—ձուկերուն որոշ
բնութեան մասին : Բայց տեղացիները կը վստահեցնեն թէ ասոնք
ողորկ պատեան ունեցող ճահճային տեսակ մը զեռուն են :

Նոյնիսկ ըսողներ կան որ այդ ձուկերուն ձայնը խուլ և անզօր
աղմուկ մըն է միայն , սակայն լիճին յատակը գտնուած խոռոչներէն
կրկնուելով արձագանգ կուտայ , և ձայնը կ'աւելնայ կամ կը մեղ-
մանայ որչափ որ ձուկը իր արչաւին մէջ մօտենայ կամ հեռանայ :

Աս ալ տեսութիւն մըն է , սակայն յիշատակելի է որ Պաթի-
քալօա լիճին ձուկերը միայն աս ձայները կը հանեն , և ուրիշ տեղ
չտեսնուիր իրենց նմանները :

ՄՏՔԻ ԶԲՕՍԱՆՔ

ԹԻԻ Ե ՀԱՐՑՈՒՄ

.
.
.
.
.

որ երբ ամէն տող վերէն վար, կամ աջէն ձախ համրուի, ծական կէտ ունենայ:

ԹԻԻ 6 ՀԱՆԵԼՈՒԿ

Երբ այբ ու բէնին երեք գիրերը քովէ քով բերէք, և ծայրն ալ մասնիկ մը աւելցնէք, պիտի գտնէք զիս. — սա ալ ըսեմ որ շատ էական բան մըն եմ ես աշխարհի վրայ:

Թէ հարցումը և թէ հանելուկը լուծողներէն երկու հոգի վիճակով պիտի ստանան Յական ամիս Ծաղիկ:

Պատասխանները պէտք է գրել կողքին վրայի կտրծին վրայ, կամ կտրծնը պէտք է կցել պատասխանին: Հակառակ պարագային ընդունելի չպիտի ըլլան:



Մեր թիւ 5 հանելուկին լուծումն էր ԳԻՐԲ: Սկիւտարէն Օր. Եւզինէ Գլանունի հետեւեալ կերպով պատասխանած է. —

«Իմ քովս արժէք չունին բնաւ,
Կ'ըսես, ոսկի, արծաթ անբաւ»:
— Իրաւունք ալ ունիս հարկաւ,
ԳԻՐԲէն յարգի ի՞նչ կայ իրաւ:

Կ'ըսես. «Կու տամ աշխարհի լոյս».
— Նաեւ մեզի դուն տաս մեծ յոյս.
Քեզմով սովորինք ի՞նչ են հանք, բոյս,
Ո՞վ են Ադամ, Դաւիթ, Յիսուս:

Կ'ըսես թէ եմ քեզի ընկեր.
Շատ չիտակ է դուն չես ինկեր
Երբեք ձեռքէս, ինչպէս շեֆեր
Ձեռքէն տըղու մը շատակեր:

«Դիրքով պզտիկ, մե՛ծ իմաստով»
— Բայց դուն ո՞րքան ես ինքնագով.
Այլ կը ներեմ. օգուտիդ քով
Ամէն գովք քի՛չ են պահով:

ԵՒԳԻՆԷ ԴԼԱՆՈՒՆԻ

Օրիորդը մեր բոլոր հանելուկները այս տեսակ ոտսնաւորներով պատասխանած ըլլալով իբր քաջալերութիւն իրեն կը նուիրենք մեր համակրելի աշխատակից Միսաք Մեծարենցի բանաստեղծութեան գեղեցիկ գիրքէն Ծիածան մը:

Իսկ հաշուական հարցումի լուծումն է. —

1	16	5	12	=34
13	2	11	6	=34
4	13	8	9	=34
14	3	10	7	=34
 34 34 34 34				

Լուծողներն են. —

Պեշիքաշի Մաքրուհեան վարժարանէն. — Հւրիստիմէ Պօռուճեան, Յովակիմ Բուլլոյեան, Աղաւնի Քէօսէեան, Շնորհիկ Քէշիշեան, Հայկանոյշ Իգնատիոսեան, Արուսեակ Քիւրքճեան, Սիրանոյշ Դարիկեան, Արմենակ Խիւճճեան, Պետրոս Փարթամեան, Տիրան Չալկըճեան, Գէորգ Պաղտատարեան, Զգօն Հիւսէյինճեան, Գեղամ Ագիւլլեան, Վահրամ Վարդուղեան, Հայկունի Միրիճանեան, Ստեփան Ըրկաթպաշեան, Սարգիս Վարդերեսեան, Մաթիլտ Պիւլպիլեան, Սարգիս Փափազեան, Գառնիկ Գըլըճեան, Մարիամ Քիւրքճեան, Արաքսի Պօռուճեան, Յարութիւն Տէմիրճեան, Պաղտատար Պաղտատարեան, Կոստանդ Չիթճեան, Ա. Իգնատիոսեան, Նուարդ Բարսեղեան, Նուարդ Քիւրքճեան, Զաւէն Թնքարեան, Էլիզա Քիւրքճեան, Գառնիկ Պօռուճեան, Եղուարդ Չօփուրեան, Շնորհք Ջիւմրիւթեան, Յակոբ Ունճեան, Արմենակ Թումանեան, Միշրան Բուլլոյեան, Հրաչեայ Փիշթօֆճեան, Եղուարդ Թուլումպաճեան, Պաշիկ Սուճեան, և (Գառնար Չպուքճեան), Գառնարի Արամեանէն. — Կեսարունի Յրէնկեան, Երանունի Մաղաքեան, Նուարդ և Ատրինէ Մաղաքեան, Հերմինէ Նազաշեան, Ատրինէ Ալէմտաղլըեան, Օննիկ Սամուէլեան, Վահրամ Ծգնաւորեան, Զապէլ Դաւթեան, Հերմինէ Տ. Յակոբեան, Հերմինէ Էրզրումլեան, Արմէն Յակոբեան, Աղնիւ Պէրպէրեան (Սարգիս Մեղքոնեան, Մարտիկ Վարդանեան, Յարութիւն Ճամպաղեան, Հայկազն Մարկոսեան, Արուսեակ Եղիազարեան, Սեդրակ Աղատեան և Նուարդ Եաղուպեան): Եկեղիքաբուի Ազգ. վարժարանէն. — Վերմին Տատուրեան, Զ. Անդրանիկեան, Բարսեղ Բարսեղեան, Լուիզ Սարիմեան, Նուարդ Պալեան, Ասողիկ Մարտիկեան, Արաքսի Փանոսեան,

Վահրամ Մոսիկեան, Վահրամ Մարտիկեան, Մկրտիչ Սիմօնեան, Գրիգոր Մաղլմեան, Անթառամ Մաղլմեան, Արուսեակ Զարֆեան, Համբարձում Կարապետեան և Ստեփան Ասլանեան: Բերայի Էսա-
եան վարժարանէն. — Պօղոս Արսէնեան, Վահան Պարտիզպանեան,
Հայկ Պէրպէրեան, Բարազամ Գալլեան, Սուրէն Ճանեան, Լուցիքա
Գարեան, Վերթին Բէքմէղեան, Մարտիկ Զիլինկիրեան, Ֆիլօ
Գրքեան, Նշան Գուլումեան (Թորգոմ Իզմիրլեան, և Միհրան
Յովսէփեան): Մայր վարժարանէն. — Հայկ Պարտիզպանեան,
Նուարդ Աղաչբաքեան, Տիգրան Թամրզեան, Օննիկ Նշանեան,
Մկրտիչ Պիւլպիւլեան, Ասողիկ Պօղոսեան, Յակոբիկ Աճառեան,
Համբարձում Պաքեան, (Մկրտիչ Գաղաղեան, Մառի Գաղաղեան
և Փայլինէ Պօղոսեան): Իսկիւսարի վարժարաններէն. — Եւզինէ
Դլանունի, Զարմայր Այնեան, Արմէն Խնդունի, Նուարդ Իսակիւլ-
եան, Զունդ Սմբատեան, Ժիրայր Սմբատեան (Ժիրայր Միսաքեան):
Կէսիկ Փաշայեան. — Շաւարշ Մրդեան, Հայկ Աշնեան, (Հերմինէ
Համբարձումեան): Խաղիւղեան. — Բերկրուհի Ասատուրեան, Հմայ-
եակ Գօմաքեան, Խաչիկ Միհրանեան, և (Արշալոյս Մելիքեան):
Բագրատունի վարժարանէն. — Մկրտիչ Մէստեան, Հրանդ Գուրապ-
եան (Գրիգոր Գալանօղեան): Տեմիրեան վարժարանէն. — Վերթին
Խաչերեան, Գեղամ Մեսրեան, Մկրտիչ Տէմիրեան: Կեդր. նախա-
կրթարանէն. — Հրանդ Զէքի, Սարգիս Տիրկերեան: Գորուշեանի
վարժարանէն. — Լիպարիա Ֆնտգեան, Արամ Թէօփիլեան: Գնալիէն.
— Վաղարշ Յ. Գորեան և (Միքայել Խօշարեան): Գումգաբուի
դրանէն. — Գրիգոր Սարգիսեան և (Արամ Ազնաւոր): Մագրիզիւղեան.
— Հայկ Գալէնտերեան, Գեղանոյ Աղապէկեան: Սամաքիոյ Անա-
րաւ Յղութեան վարժարանէն. — Արուսեակ Շահպաղեան և Հոփի-
սիմէ Հէքիմեան: Սարեւարեան. — Երուանդ Դալֆեան և (Էօմէնի
Զարբլեան), Պերպերեան վարժարանէն. — Վահան Խարբուրդեան:
Սամաքիոյ Ազգ. վարժարանէն. — Խաչիկ Պալարեան, Հայկանոյ
Զահրէճեան: Փաշապաշեան վարժարանէն. — (Հերսիլիա Խանճեան):
Մեծ-կղզիէն. — Կարապետ Գաղանեան, Գարքալեան. — Պէտթրիս Ճէ-
րահեան, Արնալոսգիւղեան. — Արշակ Ալեանաքեան, Էրենգիւղեան
Արշալոյս Ամէնճեան, Ս. Լուսաւորիչ ուսումնարանէն՝ Զարեհ
Հէքիմեան: Դասրգիւղի Անարաւ Յղութեան վարժարանէն՝ Վերթին
Կուրտիկեան: Բանկալիի Աղխասախրացեան Սաթենիկ Ակոնեան,
Օրթագիւղեան՝ Մարի Մուրատեան: Աշխանի վարժարանէն՝ Գալինիկ
Մերկերեան, Ժան Պաքիսքեան՝ Մկրտիչ Սարը Պէյեան, Կէսիկ Փա-
շայի ամերկ. վարժ. կէն (Ժան Իւլանեան): Նաև, Արտաշէս Հայ-
կունի, Կարպիս Վէզիրեան, Առաքել և Թադէոս Կոստանեան,
(Գրիգոր Պահրի): Անաքագարեան՝ Վահան Մ. Բարսեղեան:

Փակագրիծի մէջ եղածները միայն հանելուկը լուծած էին:

Ասոնցմէ վիճակը շահեցան Պէշիկթաշի վարժարանէն Շնորհ
Զիւմրիւթեան և Եէնի Գաբուէն Արաքսի Փանոսեան, որոնք
Կոստանան Յական ամիս Ծաղիկ:

Լուծում քիւ 6 հանելուկին